

OBSAH

ÚVOD	7
1 MAKROEKONOMIE A JEJÍ HLAVNÍ ŠKOLY	9
1.1 Počátky moderní ekonomie	11
1.1.1 Merkantilismus	11
1.1.2 Fyziokratismus	13
1.2 Vybrané školy a osobnosti ekonomie	14
1.2.1 Klasická ekonomie	14
1.2.2 Marx a marxismus	15
1.2.3 Neoklasický směr	16
1.2.4 Keynes a keynesiánství	17
1.2.5 Monetarismus	19
1.3 Soudobé makroekonomické směry	19
1.3.1 Školy vycházející z klasické a neoklasické teorie	20
1.3.2 Školy vycházející z Keynesovy teorie	24
1.3.3 Názory stojící mimo hlavní proudy	26
2 ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÉ SUBJEKTY A VELIČINY ...	28
2.1 Makroekonomické subjekty	28
2.2 Základní makroekonomické veličiny a ukazatele	30
2.2.1 Hrubý domácí produkt	31
2.2.2 Hrubý národní důchod	35
2.2.3 Alternativní pojetí disponibilního důchodu	36
2.2.4 Nedostatky HDP a čisté ekonomické bohatství NEW	37
2.2.5 Další významné makroekonomické ukazatele	38
2.2.6 Mezinárodní srovnání ekonomické vyspělosti jednotlivých zemí	39
2.3 Hospodářská politika	40
2.3.1 Podstata a cíle hospodářské politiky	40
2.3.2 Nástroje hospodářské politiky	41
2.3.3 Typy a úkoly hospodářské politiky	42
2.3.4 Znázornění ekonomické situace podle Kaldora	44
3 MAKROEKONOMICKÉ VÝDAJOVÉ MODEL Y, MODEL: PRODUKT – VÝDAJE	46
3.1 Spotřební výdaje	47
3.1.1 Keynesovo pojetí spotřební funkce	47
3.1.2 Modely dlouhodobé spotřební funkce	50
3.2 Keynesovo pojetí úsporové funkce	52
3.3 Investiční výdaje	55
3.4 Dvousektorový výdajový model	56
3.5 Třísektorový výdajový model	60
3.6 Čtyřsektorový výdajový model	69

4	PENÍZE A TRH PENĚŽ	75
4.1	Peníze	75
4.1.1	Podstata a formy peněz	75
4.1.2	Multiplikace depozit	76
4.1.3	Peněžní zásoba a peněžní báze	78
4.2	Trh peněz a ostatních finančních aktiv	80
4.3	Poptávka po penězích	82
4.4	Nabídka peněz	85
4.5	Rovnováha na trhu peněz	88
4.6	Vybrané peněžní teorie	91
4.6.1	Kvantitativní teorie peněz	91
4.6.2	Keynesiánské teorie poptávky po penězích	96
5	MODEL IS-LM	99
5.1	Model IS-LM	99
5.1.1	Trh statků a služeb, křivka IS	99
5.1.2	Trh peněz a ostatních finančních aktiv, křivka LM	107
5.1.3	Současná rovnováha na trhu statků a služeb a na trhu peněz a ostatních finančních aktiv	113
5.2	Analýza hospodářské politiky užitím modelu IS-LM	117
5.2.1	Analýza fiskální politiky v modelu IS-LM	117
5.2.2	Analýza monetární politiky v modelu IS-LM	121
6	AGREGÁTNÍ POPTÁVKA A NABÍDKA	124
6.1	Agregátní poptávka a její charakteristika	124
6.2	Agregátní nabídka a její charakteristika	130
6.3	Klasická krátkodobá křivka agregátní nabídky	132
6.4	Keynesiánská krátkodobá křivka agregátní nabídky v extrémním případě	136
6.5	Keynesiánská krátkodobá křivka agregátní nabídky pozitivně skloněná	139
6.6	Krátkodobá agregátní nabídka – Friedmanův model	143
6.7	Dlouhodobá křivka agregátní nabídky a účinnost fiskálních a monetárních opatření	144
7	INFLACE	147
7.1	Pojem inflace	147
7.2	Měření inflace	147
7.3	Cenové indexy, nominální a reálný produkt	149
7.4	Typy inflace a příčiny inflace	151
7.5	Inflace a inflační očekávání	155
7.6	Důsledky inflace	157
7.7	Řízení inflace	159
7.8	Důchodová politika a léčení inflace	159
8	TRH PRÁCE, NEZAMĚSTNANOST A PHILLIPSOVA KŘIVKA ..	161
8.1	Definice a ukazatelé vztažené k nezaměstnanosti	161

8.2	Přirozená míra nezaměstnanosti	163
8.3	Trh práce a rovnováha na trhu práce	165
8.4	Druhy nezaměstnanosti	166
8.5	Dopady nezaměstnanosti	167
8.6	Nástroje politiky zaměstnanosti	168
8.7	Přirozená míra nezaměstnanosti a její vztah k produktu a inflaci	170
8.7.1	Okunův zákon	170
8.7.2	Rozpočtové saldo a přirozená míra nezaměstnanosti	172
8.7.3	Phillipsova křivka	173
8.7.3.1	Původní mzdová Phillipsova křivka	174
8.7.3.2	Modifikovaná Phillipsova křivka	176
8.7.3.3	Rozšíření Phillipsovy křivky, peněžní iluze a dlouhodobá Phillipsova křivka	178
9	OTEVŘENÁ EKONOMIKA	180
9.1	Měna a měnový kurz	180
9.1.1	Nabídka měny a poptávka po měně	181
9.1.2	Teoretické základy měnového kurzu	183
9.1.2.1	Zákon jedné ceny	183
9.1.2.2	Absolutní forma parity kupní síly	184
9.1.2.3	Relativní forma parity kupní síly	185
9.1.2.4	Reálný měnový kurz a nominální měnový kurz	186
9.1.3	Systémy měnových kurzů a směnitelnost měny	186
9.1.3.1	Bretton-woodský systém, zavěšování měny	186
9.1.3.2	Systém fixních a flexibilních měnových kurzů	188
9.1.3.3	Česká republika a jednotná evropská měna	190
9.2	Vliv exportu a importu na domácí ekonomiku	193
9.3	Vliv zahraničních investic na úrokovou míru a zahraniční obchod	195
9.4	Platební bilance	196
9.4.1	Podstata a význam platební bilance	197
9.4.2	Platební bilance a křivka BP	201
9.5	Model IS-LM-BP v otevřené ekonomice	203
9.5.1	Mundell-Flemingův model a jeho předpoklady	203
9.5.2	Fiskální a monetární politika v systému fixních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	205
9.5.3	Fiskální a monetární politika v systému flexibilních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	207
10	EKONOMICKÝ RŮST A EKONOMICKÉ (HOSPODÁŘSKÉ) CYKLY	210
10.1	Ekonomický růst	210
10.2	Charakteristika ekonomického cyklu	210
10.3	Fáze ekonomického cyklu	211
10.3.1	Fáze expanze	213
10.3.2	Fáze vrcholu	213

10.3.3	Fáze kontrakce	213
10.3.4	Fáze dna	214
10.4	Zkoumání ekonomického cyklu	215
10.5	Mechanismus hospodářského cyklu	215
10.6	Dlouhodobý ekonomický růst	216
11	HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	218
11.1	Fiskální (rozpočtová) politika	218
11.1.1	Definice fiskální politiky a rozpočtová soustava	218
11.1.2	Státní rozpočet, jeho struktura a rozpočtové saldo	219
11.1.3	Druhy a nástroje fiskální politiky	221
11.1.3.1	Expanzivní a restriktivní fiskální politika	221
11.1.3.2	Diskrétní opatření a vestavěné stabilizátory	221
11.1.4	Řešení deficitu státního rozpočtu	224
11.1.5	Zadluženost	225
11.2	Monetární politika	228
11.2.1	Definice monetární politiky a úloha centrální banky	228
11.2.2	Druhy a nástroje monetární politiky	231
11.2.2.1	Expanzivní a restriktivní monetární politika	231
11.2.2.2	Nepřímé a přímé nástroje monetární politiky	234
11.3	Časová zpoždění při použití opatření monetární a fiskální politiky	237
11.4	Účinnost fiskální a monetární politiky	238
	SUMMARY	240
	PŘÍLOHA – VYBRANÉ MAKROEKONOMICKÉ ÚDAJE	241
	LITERATURA	252
	O AUTORECH	255
	VĚCNÝ REJSTŘÍK	256